

ALPSKI KOZLIČEK (*Rosalia alpina*)

Vrsta se v Sloveniji sistematično spremlja od leta 2009 dalje, ko je bil za vrsto vzpostavljen monitoring razširjenosti in populacijski monitoring (VREZEC ET AL. 2009). V pričujočem poročilu je predstavljeno prvo in drugo snemanje drugega ciklusa monitoringa razširjenosti za obdobje 2010-2014 in tretje ter četrto snemanje populacijskega monitoringa. Čeprav je razširjenost alpskega kozlička v Sloveniji relativno dobro poznana (DROVENIK & PIRNAT 2003, BRELIH ET AL. 2006), pa je potrebno glede na do sedaj zbrane podatke pojasniti večje vrzeli v razširjenosti vrste.

POPIS V LETIH 2010 IN 2011

Popis v letih 2010 in 2011 je bil izveden po protokolu nacionalnega monitoringa za vrsto (VREZEC ET AL. 2008 & 2009).

IZBOLJŠAVE METODOLOGIJE MONITORINGA

Pri alpskem kozličku smo v letu 2011 uvedli računalniško merjenje biometričnih parametrov, ki smo ga izvajali in testirali po metodologiji predstavljeni pri močvirskem krešiču. Meritve smo vrednotili na 22 izmerjenih osebkih, spolov zaradi relativne morfološke podobnosti nismo ločevali, po obeh metodah. Najbolj primerljive so se izkazale meritve širine glave.

Pri izračunu relativne mase je bila v tem poročilu celotna dolžina preračunana po korekciji. V nadaljnjih snemanjih monitoringa pa bi bilo potrebno opraviti še nekaj dodatnih vzporednih merjenj (vsaj v skupnem številu 100 osebkov) za zanesljivejšo oceno korekcije.

MONITORING

MONITORING RAZŠIRJENOSTI (DISTRIBUCIJSKI MONITORING)

Metode

Za potrebe monitoringa razširjenosti alpskega kozlička se zbira podatke tako iz sistematičnih vzorčenj pregleda hlodovine po protokolu iz VREZEC ET AL. (2008) kot naključno zbrane podatke. V letih 2010 in 2011 smo v okviru popularizacijske akcije zbiranja podatkov opazovanj od priložnostnih opazovalcev, ki jo vodi Zavod RS za varstvo narave (koordinator Martin Vernik), poskusno v shemo vključiti še alpskega kozlička. Zbrane podatke smo vključili v monitoring razširjenosti vrste.

Rezultati

Z letom 2010 smo začeli nov cikel snemanja monitoringa razširjenosti za vrsto za petletno obdobje 2010 – 2014. V letih 2010 in 2011 smo zbrali podatke iz 33 naravnogeografskih regij od skupno 45 naravnogeografskih regij (73,3 % regij) (upoštevane niso tri regije v Prekmurju, kjer vrsta ni bila nikoli ugotovljena). Med popisanimi je bila v tem obdobju prisotnost alpskega kozlička potrjena v 15 regijah oziroma v 54,5 % pregledanih regij.

POPULACIJSKI MONITORING

Metode

Populacijski monitoring alpskega kozlička izvajamo s pregledovanjem hlodovine po protokolu iz VREZEC ET AL. (2008), čeprav bi bile potrebne izboljšave metode, ki so opisane v VREZEC ET AL. (2009), a niso predmet pričujoče naloge. V shemo populacijskega monitoringa je vključenih 10 popisnih območij.

Rezultati

V letih 2010 in 2011 smo izvedli vzorčenja za populacijski monitoring za alpskega kozlička na vseh 10 izbranih mestih določenih za nacionalni monitoring vrste.

Glede na podatke iz štiriletnih vzorčenj je sklepati, da populacija vrsta izrazito niha vendar je kot kaže stabilna (Spearman $r_s = -0,4$, ns). Zanesljive ocene populacijskih trendov bo mogoče podati šele po skupno osemletnem vzorčenju (PIMM & REDFEARN 1988).

Pokazatelj reproduktivno-fiziološkega stanja populacije je biometrični parameter. V letu 2010 in 2011 smo na terenu in s programskim orodje Merilec merili naslednje parametre: masa, celotna dolžina, širina glave, dolžina eliter, širina oprsja. Pri vrednotenju smo upoštevali še relativno mero t.i. indeks relativne mase, ki izraža maso 1 centimetra živali v gramih. Rezultate podajamo le za samce, za katere smo zbrali več podatkov. V tem poročilu podajamo le rezultate merjenj v letih 2010 in 2011, vrednotenje trendov pa bo mogoče šele ob daljši seriji podatkov pri naslednjih snemanjih.

Pri popisanih parametrih habitata je opazno povečanje intenzivnosti gospodarjenja (sečnja) v letu 2011, vrednotenje vplivov pa bo mogoče šele ob daljši seriji snemanj pri interpretaciji trendov vrste.